Lietas Nr. C19080414
Lietas arhīva Nr. C-0217-15/4

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Kuldīgā, 2015.gada 26.martā

Kuldīgas rajona tiesa:
tiesnese Anda Brīze,
ar tiesas sēžu sekretāri Intu Šulci,

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu sabiedrība ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ maza apmēra prasībā pret /pers. A/ par naudas piedziņu.
Izskatot lietu, tiesa

k o n s t a t ē j a

prasītāja – sabiedrība ar ierobežotu atbildību (turpmāk – SIA) /Nosaukums A/ cēlusi tiesā maza apmēra prasību pret atbildētāju /pers. A/ par zaudējumu EUR 680,38, likumisko procentu EUR 22,93 un līgumsoda EUR 390,00 piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka starp pusēm 23.10.2013. noslēgts Nomas līgums Nr. /līguma Nr./ (turpmāk – Nomas līgums), saskaņā ar kuru prasītāja nodevusi atbildētājam atlīdzības lietošanā automašīnu VW PASSAT VARIANT, valsts reģistrācijas Nr. /TL numurs/. Noslēdzot Nomas līgumu, atbildētājs apņēmies maksāt nomas maksu maksājumu grafikā noteiktajos termiņos.

Atbildētājs nav veicis maksājumus par 2014.gada martu un aprīli EUR 420,00 apmērā.

Prasītāja vairākkārtīgi vērsusies pie atbildētāja ar atgādinājumiem par nenokārtotām parādsaistībām, kā arī vairākkārt devusi iespēju vienoties par parāda apmaksu pa daļām. Atbildētājs prasītājas nosūtītos paziņojumus ignorējis.

2014.gada 22.aprīlī, izņemot automašīnu VW PASSAT VARIANT, prasītāja konstatējusi šādus defektus: sabojātu priekšējo stiklu; gan iekšēji, gan ārēji automašīna bijusi netīra, tai bijusi nepieciešama ķīmiskā tīrīšana. Prasītāja šos defektus novērsusi, samaksājot EUR 175,00 saskaņā ar rēķinu Nr. 2014/2604.

Saskaņā ar Nomas līguma 2.4.punktu prasītāja atbildētāja vietā samaksājusi CSDD EUR 85,38 par atbildētāja pieļauto ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu.

Saskaņā ar Nomas līguma 4.3.punktu atbildētājam jāmaksā līgumsods par ikmēneša nomas maksājumu kavējumu par trīs dienām - EUR 90,00 par vienu kavētu maksājumu. Ņemot vērā, ka ir kavēti divi maksājumi, līgumsods aprēķināts EUR 180,00 apmērā.

Par katru pieļauto ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu atbildētājam jāmaksā līgumsods EUR 30,00 apmērā. Atbildētājs pieļāvis šādu pārkāpumu divas reizes, tāpēc līgumsods sastāda EUR 60,00.

Saskaņā ar Nomas līguma 4.4.1.punktu atbildētājam jāmaksā vienreizējs līgumsods EUR 150,00 apmērā par automašīnas izņemšanu no viņa turējuma un akta sastādīšanu.

Pamatojoties uz Civillikuma 1757.pantu, prasītāja aprēķinājusi likumiskos procentus no zaudējumu summas EUR 680,38, kas sastāda EUR 22,93.

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja zaudējumus EUR 680,38, likumiskos procentus EUR 22,93 un līgumsodu EUR 390,00, kā arī tiesas izdevumus.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1587., 1589., 1590., 1651., 1662., 1716., 1757., 1765., 1775., 1779., 1828., 2021., 2112., 2141.pantu.

Prasītāja nav lūgusi lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

Atbildētājs paskaidrojumu par prasību tiesai nav iesniedzis.

Ņemot vērā, ka atbildētājs prasītājas norādītajā adresē tiesas nosūtītos dokumentus nav saņēmis un deklarētas dzīvesvietas atbildētājam nav, 2015.gada 7.janvārī pieņemts lēmums par lietas iztiesāšanu tiesas sēdē, ievietojot paziņojumu par tiesas sēdi oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

Prasītājas pārstāvis uz tiesas sēdi nav ieradies. 2015.gada 25.martā tiesā saņemts prasītājas pārstāvja iesniegums, kurā lūgts izskatīt lietu bez prasītājas pārstāvja piedalīšanās. Iesniegumā norādīts, ka prasītāja uztur prasību pilnā apmērā.

Atbildētājs uz tiesas sēdi nav ieradies, nav ziņojis tiesai par neierašanās iemesliem, nav lūdzis atlikt lietas izskatīšanu. Atbildētājam par tiesas sēdes vietu un laiku paziņots atbilstoši Civilprocesa likuma 59.panta prasībām.

Tiesa uzskata, ka lietu iespējams izskatīt bez pušu piedalīšanās.

Novērtējusi prasību un lietā esošos pierādījumus, tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Nomas līgums (lietas 11.-15.lapa) apliecina, ka starp pusēm 2013.gada 23.oktobrī noslēgts līgums, saskaņā ar kuru prasītāja apņēmusies iznomāt atbildētājam automašīnu VW PASSAT VARIANT, bet atbildētājs apņēmies maksāt prasītājai automašīnas vērtības daļu un ikmēneša procentus, ar PVN, saskaņā ar maksājumu grafiku (lietas 12.lapa).

Pieņemšanas - nodošanas akts (lietas 16.lapa) apliecina, ka prasītāja nodevusi atbildētājam lietošanā automašīnu VW PASSAT VARIANT, ar valsts reģistrācijas Nr. /TL numurs/. Līdz ar to secināms, ka prasītāja no savas puses līgumu ir izpildījusi.

No lietā esošās grāmatvedības izdrukas par norēķiniem ar debitoriem -kreditoriem (lietas 41.lapa) redzams, ka atbildētājs nav veicis maksājumu grafikā noteiktos maksājumus par 2014.gada martu un aprīli, kopā EUR 420,00.

Pieņemšanas - nodošanas akts (lietas 17.lapa) apliecina, ka 2014.gada 22.aprīlī prasītāja pieņēmusi automašīnu no atbildētāja.

Saskaņā ar Civillikuma 1402.pantu saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Atbildētājam vairākkārt nosūtīti brīdinājumi par parāda samaksu (lietas 18.-39.lapa), kā arī nosūtīta pirmstiesas pretenzija (lietas 40.lapa).

Kaut arī prasība celta par zaudējumu piedziņu, faktiski prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja nomas maksas parādu.

Atbildētājs pierādījumus, ka veicis nomas maksājumus par automašīnu par 2014.gada martu un aprīli maksājumu grafikā noteiktajā apmērā tiesai nav iesniedzis, kā arī nav apstrīdējis parāda summu, līdz ar ko prasība daļā par parāda EUR 420 piedziņu no atbildētāja ir apmierināma.

No 2014.gada 22.aprīļa pieņemšanas - nodošanas akta (lietas 17.lapa) redzams, ka, pieņemot automašīnu, tai konstatēti priekšējā vējstikla bojājumi, kā arī automašīnai ir nepieciešama ķīmiskā tīrīšana.

2014.gada 26.aprīļa rēķins (lietas 43.lapa) un kvīts par rēķina apmaksu (lietas 42.lapa) apliecina, ka prasītāja veikusi samaksu par priekšējā vējstikla maiņu un ķīmisko tīrīšanu kopā EUR 175,00 apmērā.

Izdruka no Transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistra (lietas 45.lapa) apliecina, ka prasītāja veikusi maksājumu EUR 42,69 apmērā sakarā ar uzlikto naudas sodu par pārkāpumu, kas izdarīts 25.11.2013. ar atbildētāja lietošanā esošo automašīnu.

Izdruka no Transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistra (lietas 71.lapa) apliecina, ka prasītāja veikusi maksājumu EUR 42,69 apmērā sakarā ar uzlikto naudas sodu par pārkāpumu, kas izdarīts 18.11.2013. ar atbildētāja lietošanā esošo automašīnu.

Saskaņā ar Civillikuma 1779.pantu katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Saskaņā ar Civillikuma 1785.pantu, ja zaudējumu atlīdzības pienākums izriet no līgumiskas saistības pārkāpuma, tad atlīdzības apmēru noteic šā līguma saturs.

Saskaņā ar Nomas līguma 2.3.punktu atbildētājam ir pienākums apmaksāt visus izdevumus, kas saistīti ar automašīnas lietošanu un uzturēšanu kārtībā. Saskaņā ar Nomas līguma 2.4.punktu atbildētājam ir pienākums par saviem līdzekļiem segt visus valsts vai pašvaldības nodokļus un nodevas, kas var tikt uzlikti par šā līguma noslēgšanu un izpildi, vai ar ko var tikt aplikta pati automašīna.

Līdz ar to ir pamatota prasība daļā par zaudējumu EUR 85,38 piedziņu, kas prasītājai radušies sakarā ar atbildētāja pieļautajiem ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem, un par EUR 175,00 piedziņu par automašīnai veiktajiem remontdarbiem un tās ķīmisko tīrīšanu.

Saskaņā ar Civillikuma 1753.pantu ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1756.pantu pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1757.pantu, nolīgstot procentus, jānoteic to apmērs. Ja tas nav darīts, tad atzīstams, ka klusējot pieņemti likumiskie procenti.

Saskaņā ar Civillikuma 1765.panta pirmo daļu, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Prasītāja aprēķinājusi likumiskos procentus no parāda un zaudējumu summas par laiku no 2014.gada 9.aprīļa līdz 2014.gada 31.oktobrim EUR 22,93 apmērā, kurus lūdz piedzīt no atbildētāja.

Tiesa atzīst, ka prasītāja nepamatoti aprēķinājusi likumiskos procentus no visas parāda un zaudējumu summas, sākot ar 2014.gada 9.aprīli, jo zaudējumi par automašīnas vējstikla nomaiņu un ķīmisko tīrīšanu prasītājai radušies 2014.gada 30.aprīlī. No Transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistra izdrukām (lietas 45., 71.lapa) redzams, ka naudas sodus Ceļu satiksmes drošības direkcijai prasītāja samaksājusi 2014.gada 2.maijā. Bez tam, 2014.gada aprīļa maksājums EUR 210,00 apmērā, kurā ietverti arī nolīgtie procenti, atbildētājam, saskaņā ar maksājumu grafiku, bija jāveic līdz 2014.gada 20.aprīlim. Līdz ar to nav pamata secināt, ka visas parāda pamatsummas un zaudējumu summas samaksas nokavējums skaitāms no 2014.gada 9.aprīļa.

Tiesa atzīst, ka prasība daļā par likumisko procentu piedziņu ir apmierināma daļēji un no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami likumiskie procenti EUR 13,39 apmērā, kas aprēķināti no parāda pamatsummas EUR 420,00, sākot no 2014.gada 21.aprīļa (420 x 6 % : 365d x 194 kavētās dienas = EUR 13,39).

Tā kā prasītāja nav pamatojusi likumisko procentu aprēķinu no zaudējumu summas par laiku no 2014.gada 9.aprīļa, tiesa atzīst, ka prasība šajā daļā ir noraidāma.

Civillikuma 1716.pantā (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.decembrim) noteikts, ka līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi.

Civillikuma 1717.pants (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.decembrim) nosaka, ka līgumsodu var pievienot katram līgumam un tā apmēru nosaka līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas.

Saskaņā ar Nomas līguma 4.3.punktu par maksājuma termiņa nokavējumu tiek ieturēts līgumsods EUR 30,00 apmērā par katru kavējuma dienu. Prasītāja aprēķinājusi līgumsodu par katra maksājuma kavējumu par trīs dienām EUR 90,00 apmērā. Ņemot vērā, ka ir kavēti divi maksājumi, kopējā līgumsoda summa, saskaņā ar Nomas līguma 4.3.punktu, aprēķināta EUR 180,00 apmērā.

Saskaņā ar Nomas līguma 4.5.punktu, ja nomnieks ar nomā nodoto automašīnu izdara ceļu satiksmes pārkāpumu vai vada automašīnu alkohola, narkotiku vai toksisko vielu reibumā, kā rezultātā tiek uzlikts naudas sods, nomniekam ir pienākums šo naudas sodu samaksāt normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Ja nomnieks nav izpildījis šī līguma punkta noteikumus, iznomātājam ir tiesības piemērot līgumsodu EUR 30,00 apmērā.

Prasītāja aprēķinājusi līgumsodu par diviem atbildētāja pieļautajiem ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem EUR 60,00 apmērā.

Nomas līguma 4.4.1.punktā noteikts: ja nomnieks neizpilda līguma 4.4.punktā minēto, tad iznomātājs ir tiesīgs izņemt automašīnu no nomnieka turējuma, par ko tiek sastādīts pieņemšanas - nodošanas akts, vai ja iznomātājam jāveic darbības, kas saistītas ar automašīnas un nomnieka meklēšanu, par debitoru sniegtajiem pakalpojumiem nomnieks maksā iznomātājam EUR 150,00.

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja līgumsodu EUR 150,00 apmērā par automašīnas izņemšanu no atbildētāja turējuma un akta sastādīšanu.

Izvērtējot prasību daļā par līgumsoda piedziņu, tiesa uzskata, ka prasība šajā daļā ir pamatota un apmierināma daļēji.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.panta 3.punktu atbildētājs ir atzīstams par patērētāju. Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta vienpadsmitajā daļā noteikts, ka tiesa, izšķirot strīdu vai veicot citas no ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtā līguma izrietošās procesuālās darbības, izvērtē līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus.

Tiesa atzīst prasītājas aprēķināto līgumsodu par nesamērīgu un neatbilstošu Patērētāju tiesību aizsardzības likuma prasībām. Tiesa atzīst, ka

Nomas līguma 4.3.punktā noteiktais līgumsods EUR 30,00 apmērā par katru maksājuma kavējuma dienu nav atzīstams par samērīgu līgumsodu. Turklāt, tā kā atbildētājs ir kavējis divus maksājumus, prasītāja aprēķinājusi līgumsodu EUR 30,00 apmērā par katru nokavēto dienu arī par otra maksājuma kavējumu. Vērtējot līgumsoda samērīgumu, tiesa ņem vērā, ka Nomas līguma 4.3.punktā noteiktais līgumsods ir lielāks kā 14 % dienā no parāda (EUR 210,00) summas, kas, atbilstoši Civillikuma un Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normām, kā arī atbilstoši judikatūrai, nav atzīstams par taisnīgu un samērīgu līgumsodu.

Prasītāja nav pierādījusi, ka tai sešu dienu laikā, savlaicīgi nesaņemot no atbildētāja nomas maksājumus, radušies zaudējumi EUR 180,00 apmērā, kā arī nav pierādījusi radītos zaudējumus par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem EUR 60,00 apmērā, ņemot vērā, ka samaksātā naudas sodu summa par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem ir ietverta zaudējumu summā. Tiesa uzskata, ka nav likumīga pamata piedzīt līgumsodu tādā apmērā, kā lūgusi prasītāja.

Vienlaicīgi tiesa atzīst, ka Patērētāju tiesību aizsardzības likuma mērķis ir nevis atbrīvot patērētāju no atbildības par līguma pārkāpumiem, bet gan aizsargāt patērētāju kā vājāko darījuma pusi pret pakalpojuma sniedzēja ļaunprātīgu pilnvaru izmantošanu, tajā skaitā, prasot nesamērīgus līgumsodus vai citas kompensācijas par līgumsaistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi.

Tiesa uzskata, ka aprēķinātais līgumsods ir samazināms līdz 10 % no parāda summas EUR 420,00 un tas ir piedzenams EUR 42,00 apmērā, bet prasība daļā par līgumsoda piedziņu EUR 348,00 apmērā ir noraidāma.

Civilprocesa likuma 195.pants, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, nosaka tiesai pienākumu sprieduma rezolutīvajā daļā norādīt prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus, minot to apmēru.

Civilprocesa likuma 41.panta pirmā daļa nosaka, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses tās samaksātos tiesas izdevumus, proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Līdz ar to no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami tiesas izdevumi proporcionāli prasības apmierinātajai daļai: valsts nodeva EUR 110,37 un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 20,35.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, no atbildētāja par labu valstij piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 10,80.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] panta otro daļu nosakāms, ka atbildētājs spriedumu var izpildīt labprātīgi 10 dienu laikā no sprieduma stāšanās spēkā.

Pamatojoties uz teikto un Civilprocesa likuma 34.pantu, 41.panta pirmo daļu, 42.panta pirmo daļu, 92.-97., 190.-193., 195., 204.[1], 250.[26], 250.[27] pantu, tiesa

n o s p r i e d a

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu sabiedrībai ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, parādu EUR 420,00 (četrsimt divdesmit *euro*), zaudējumus EUR 260,38 (divsimt sešdesmit *euro* un 38 centi), līgumiskos procentus par periodu no 2014.gada 21.aprīļa līdz 2014.gada 31.oktobrim EUR 13,39 (trīspadsmit *euro* un 39 centi), līgumsodu EUR 42,00 (četrdesmit divi *euro*) un tiesas izdevumus EUR 130,72 (simt trīsdesmit *euro* un 72 centi).

Noteikt prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei, vai līdz dienai, kad atbildētāja mantu pārdod izsolē, vai līdz brīdim, kad iestājas Civillikuma 1763.pantā norādītie apstākļi, saņemt likumiskos procentus – 6 % (seši procenti) gadā, no piedzītās, bet vēl nesamaksātās parāda pamatsummas un zaudējumu summas – EUR 680,38.

Noraidīt prasību daļā par likumisko procentu EUR 9,54 un līgumsoda EUR 348,00 piedziņu.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 10,80 (desmit *euro* un 80 centi).

Noteikt, ka atbildētājs spriedumu var izpildīt labprātīgi 10 dienu laikā no sprieduma stāšanās spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijai, sūdzību iesniedzot Kuldīgas rajona tiesā.

Tiesnese A. Brīze